

RÈCORD D'ALUMNES EL CURS QUE VE**999.081**Estudiants d'entre **3 i 16 anys** que començaran les classes aquest setembre**En quatre anys**Les aules escolaritzen **67.000** alumnes més des del curs **2009-2010****A partir del 2015**La baixada de la demografia començarà a notar-se a Catalunya; el curs 2015-2016 es preveuen **995.574** estudiants**Més aules**A **primària** i a l'**ESO** sí que **augmenten** el nombre d'aules

Collaso i Gil. Els docents d'aquest centre, a la imatge, demanen recursos adequats

MANÉ ESPINOSA

conselleria d'Ensenyament ha caigut un 13%. A la disminució de recursos –menys professors que treballen més hores–, se li ha sumat un augment del nombre d'alumnes per aula.

Ara els naixements tornen a baixar: 77.098 el 2012. "Aquesta és una oportunitat per baixar la ràtio, sobretot a les escoles amb més dificultats", afirma Carme Martínez, directora de l'escola Artur Martorell de Badalona. Totes les escoles públiques i les ampes d'aquesta ciutat han firmat un manifest en el qual demanen a Ensenyament que disminueixi la ràtio. "L'escola, com a agent educatiu, ha de compensar les desigualtats", afirmen. Per això demanen un tracte especial per als centres d'alta complexitat.

La majoria d'estudis sobre els efectes del nombre d'alumnes per aula són clars: disminuir la ràtio beneficia els estudiants amb més dificultats i de famílies

ESCOLES AL LÍMIT

"Els nostres alumnes passen situacions molt dures, necessitem ajuda"

desfavorides i els més petits –educació infantil–. En aquests casos, una ràtio baixa millora l'atenció individual i els resultats acadèmics a mitjà termini. És la conclusió a la qual arriba, entre d'altres, una anàlisi de les universitats d'Estocolm i d'Amsterdam dirigida per l'investigador Peter Fredriksson i recollida aquest any a la xarxa d'educació europea Eurydice.

La situació a Europa és molt diversa. Després de les últimes retallades, Catalunya i el conjunt d'Espanya se situen entre els països amb ràtios més altes (al costat del Regne Unit, per exemple). A Finlàndia, el paradigma educatiu a Europa, hi ha una mitjana de vint alumnes per aula. "No hi ha un límit legal, sinó que adapten les classes a les necessitats dels alumnes", assenyala Jari Lavonen, director del departament de Formació del professorat de la Universitat d'Hèlsinki. El 55% de les aules finlandeses té menys de vint alumnes, mentre que a Espanya només el 13% de classes està per sota d'aquesta xifra, segons dades de l'informe PISA. Lavonen, que dirigeix una de les facultats de magisteri més prestigioses del món, no té dubtes: "Amb menys alumnes és més fàcil diferenciar què necessita cadascun d'ells i donar una atenció personalitzada".

És precisament el que reclamen els pares de l'escola Baldiri Reixac, al barri badaloní de Llefià, on Ensenyament preveu eliminar una línia de P3 el curs que ve. "El barri la necessita i els alumnes també; després de tantes retallades, l'escola es mereix que hi hagi un retorn", assenyalen els membres de l'ampa. Ensenyament assegura que, malgrat el tancament d'aules, la ràtio baixarà a Catalunya el curs que ve.●

"No podria fer classe de la mateixa manera a 27 nens"

Pekka Tukonen, mestre i director d'escola a Finlàndia

M. GUTIÉRREZ Barcelona

El sistema educatiu de Finlàndia s'ha situat com un exemple a nivell internacional. Encara que a l'últim informe PISA les regions asiàtiques guanyen terreny, Finlàndia continua entre els països occidentals amb millors resultats. L'exigent formació del professorat, el compromís social i l'acord polític sobre l'educació han propiciat una escola equitativa i que promou l'excel·lència. Els governs català i espanyol sempre posen com a exemple l'educació finlandesa. El director de l'escola de Järvenpää –al sud del país–, Pekka Tukonen, explica com gestionen allà el nombre d'alumnes per aula. Tukonen va treballar com a professor en una escola de Sant Cugat als anys noranta i respon a les preguntes de *La Vanguardia* en un perfecte català i castellà.

A Catalunya cada vegada més pares i mestres demanen que disminueixi el nombre d'alumnes per aula. Com està la situació a Finlàndia?

A Finlàndia el número d'alumnes per aula és bastant menor que a Catalunya. Ara oscil·la en uns vint alumnes per aula, però varia molt d'una població a l'altra. A l'escola que dirigeixo, un centre típic en una ciutat mitjana del sud de Finlàndia, la mitjana d'alumnes per aula és de 17.

Tenen una ràtio màxima?

Intentem tenir aules d'entre 15 i 20 alumnes. De vegades tenim fins a 25, però no hi ha límits. Algunes escoles poden acollir fins a 30 alumnes per aula. Però quan hi ha aquesta situació, tenim ajuda especial: les classes es desdoblen –només s'imparteix classe amb la meitat del grup–, o tenim un assistent d'aula, i treballadors socials que treballen amb els alumnes i famílies amb dificultats socioeconòmiques.

Per què a Finlàndia han decidit tenir una mitjana d'entre 15 i 20 alumnes?

Perquè els polítics van saber escoltar els educadors i des de fa dues dècades ens movem en aquestes xifres.

Segons la seva experiència, és important tenir menys alumnes per aula?

Naturalment, però això depèn del tipus d'alumnat i del seu context. La nostra escola està en un barri marginal (segons els estàndards finlandesos) i el nombre d'alumnes per aula és adequat (17). Tot i això, fa anys vaig treballar en una escola amb pocs problemes socials i

Tukonen va treballar com a mestre a Sant Cugat

m'era més fàcil impartir classe als 25 alumnes que tenia allà que als 17 que tinc ara.

Per tant, el nombre d'alumnes per aula ha d'adaptar-se al context de l'escola?

Efectivament, no es pot tenir un sistema homogeni que oblidí la diversitat. A Finlàndia els

SABER ADAPTAR-SE

"Cal tenir en compte el tipus d'alumnat i el seu context per calcular els grups"

EQUITAT I EXCEL·LÈNCIA

"Donem molt suport als estudiants, tant, que el 98% passa de curs"

municipis analitzen el seu context i decideixen quin tipus d'escola necessiten. Les zones amb més necessitats tenen més ajuts (reforç escolar, treballadors socials...) i menys alumnes per aula.

Quin és el principal bene-

fici de tenir menys estudiants a classe?

L'atenció individualitzada.

Podria fer classe amb la mateixa qualitat si tingués 27 alumnes com els 17 d'ara?

No ho crec. Si tingués més alumnes per aula desdoblaria els grups durant més hores o tindria un auxiliar a la classe per ajudar els alumnes amb més necessitats.

Quin és el secret de la qualitat de l'escola finlandesa?

Una escola molt equitativa, des de la llei educativa del 1975. I la formació dels mestres. A més, dediquem un 6% del PIB a educació. No és dels més alts d'Europa, però l'invertim bé. Gastem poc en burocràcia –per exemple, no tenim inspecció educativa i fem pocs informes–. Els recursos es concentren en la feina diària amb els alumnes. A més, donem molt suport als estudiants, tant, que pràcticament tots passen de curs (98%). Tot i això, encara n'hem de millorar molts aspectes.

Quin és l'efecte de l'alt nivell educatiu del seu país?

Una societat molt cohesionada i respectuosa.●

Alumnes per aula aquest curs

Primer curs d'educació infantil (p3)

- Fins a **25** alumnes 80,5% d'aules
- Entre **26 i 27** alumnes 18,3% d'aules
- **28** alumnes o més 1,2% d'aules

Educació primària

- Fins a **25** alumnes 86,4% d'aules
- Entre **26 i 27** alumnes 12,5% d'aules
- **28** alumnes o més 1,1% d'aules

Educació secundària

- Fins a **30** alumnes 82% d'aules
- Entre **31 i 33** alumnes 15,8% d'aules
- **34** alumnes o més 2,2% d'aules